

Fizyka układów złożonych

Zjawiska emergentne — dynamika epidemii

Krzysztof Malarz

Ewolucję epidemii można modelować na wiele sposobów. Skupimy się na modelu szufladkowym (kompartmętowym) SIR implementowanym w postaci klasycznego synchronicznego automatu komórkowego. Reguły automatu zdefiniujemy na sieci kwadratowej z otoczeniem Moore’a. Stan pojedynczej komórki przyjmuje wartości 0, 1 albo 2, odpowiadające stanom $\mathcal{S}$ (podatni, *susceptible*), $\mathcal{I}$ (zarażeni, *infected*) albo $\mathcal{R}$ (ozdrowieńcy, *recovered*).

W chwili początkowej wszystkie komórki są w stanie $\mathcal{S}$, z wyjątkiem jednego agenta (umieszczonego na środku sieci) w stanie $\mathcal{I}$ (to nasz „pacjent zero”).

Reguły automatu obrazują propagację choroby zakaźnej:

- Każdy z podatnych agentów (w stanie $\mathcal{S}$), może się zarazić od każdego ze swoich ośmiu sąsiadów (o ile są już zarażeni, w stanie $\mathcal{I}$). Zarażenie odbywa się z prawdopodobieństwem α .
- Każdy z zarażonych agentów (w stanie $\mathcal{I}$) może spontanicznie ozdrowieć (przebyć chorobę i przejść w stan $\mathcal{R}$) co mu się przydaża z prawdopodobieństwem β .

Przyjmijmy siatkę kwadratową o rozmiarze liniowym $N = 60$ oraz okresowymi warunkami brzegowymi.

Zadanie 1 (30 pkt.): Robimy „zdjęcia” stanów układu w chwilach $t = 0, 1, 2, 5, 10, 50, 100$ dla $\alpha = 0,1; 0,2; 0,3$ przy $\beta = 0,1$.

Zadanie 2 (40 pkt.): Badamy ewolucję układu mierząc liczbę agentów w stanach $\mathcal{S}$, $\mathcal{I}$ i $\mathcal{R}$ w kolejnych stu krokach czasowych. Na wspólnym wykresie pokazujemy liczbę agentów w stanie $\mathcal{I}$ dla ustalonego $\beta = 0,1$ oraz wartości $\alpha = 0,1; 0,2; \dots; 0,9$. Identyfikujemy przybliżoną krytyczną wartość stosunku tempa zarażania do tempa zdrowienia (na osobnika)

$$\lambda_c = \frac{\alpha/8}{\beta}, \quad (1)$$

poniżej której epidemia się nie rozwija. Takie same wykresy przygotowujemy dla liczby agentów w stanach $\mathcal{S}$ i $\mathcal{R}$.

Zadanie 3 (30 pkt.): Powtarzamy punkt 2 z $\beta = 0,2$ ale tylko dla liczby agentów w stanie $\mathcal{R}$. Identyfikujemy przybliżoną krytyczną wartość współczynnika λ_c [wg. równania (1)].